Diecéze Besançon: NOVÉ FARNOSTI PRO NAŠI DIECÉZI

Pracovní překlad dokumentu DES NOUVELLES PAROISSES POUR NOTRE DIOCÈSE (Diocèse de Besançon)
Online: Des nouvelles paroisess (2025 – 2026), srov. Projet nouvelles paroisses
Navazuje na texty: Pastorační restrukturalizace ve Francii a Změny ve struktuře katolických farností ve Francii (1965–2025)

I. OBECNÉ ZÁSADY

Nastal čas, aby naše diecéze přizpůsobila současné skutečnosti svůj způsob hlásání evangelia, života ve farnostech a organizace na území diecéze.

V dynamice diecézní synody z roku 2019, osvíceni očekáváními, která vyjádřilo více než 1 500 katolíků naší diecéze během setkání v děkanátech v lednu a únoru 2025, předkládáme projekt „nových“ farností, na němž již řadu měsíců pracují společně s arcibiskupem jeho rady.

Tento projekt vychází z církevní tradice, z níž připomínáme několik obecných zásad.

Zároveň se konkrétně uskutečňuje ve specifické realitě a kontextu naší diecéze.

ÚVOD

Uprostřed světa Bůh sděluje lidem svůj život skrze Krista a skrze svého Ducha, který v nich z milosti a prostřednictvím svátostí církve přebývá a roste (srov. Řím 8,10–11). Věříme v Boha, Otce, Syna a Ducha Svatého[1], v Trojjediného Boha, který chce mezi sebou a lidmi, ale také mezi samotnými lidmi vytvářet všeobecné společenství tím, že z nás činí údy Kristova těla. Bůh „chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu“ (1 Tim 2,4).

SOCIOLOGICKÉ ASPEKTY

Při promýšlení kontextu, v němž jsou dnes katolíci, ale také církev, povoláni uskutečňovat své poslání, je třeba vzít v úvahu několik skutečností.

Počátek 21. století je poznamenán prohlubující se dechristianizací naší společnosti. V roce 2020 se ve Francii poprvé většina lidí ve věku 18–59 let (51 %) označila za osoby bez náboženského vyznání. Katolicismus již není ve Francii nejvíce praktikovaným náboženstvím (srov. výzkum TEO[2]). „Nevyprázdnily se pouze kostely, zmizel celý kulturní referenční rámec.“[3]

Některé z našich způsobů jednání již neodpovídají naší církevní skutečnosti: klesá počet věřících a kněží, mění se náboženská praxe, stále více vedle sebe existují různé citlivosti (směry, duchovní orientace), roste počet dospělých katechumenů atd.

Katolíci diecéze Besançon dnes žijí uprostřed kontrastní společnosti, v kontextu laicity, sekularizace atd. Můžeme se radovat z hledání harmoničtějšího a solidárnějšího života s našimi bratry a sestrami v lidství i se stvořením, z úsilí o mír a lidskou důstojnost, i když je život společnosti ovlivňován individualismem, podněcováním ke spotřebě, relativismem atd.

Uprostřed tohoto světa křesťan, „sůl země a světlo světa“, zakládá svou naději na Ježíši Kristu, který zemřel a vstal z mrtvých, a o této naději svědčí; žije ve víře a lásce.

Křesťanů, kteří se považují za „katolíky podle tradice“, stále ubývá, z velké části v důsledku přerušení předávání víry mezi generacemi. Současně se postupně objevují noví věřící, kteří prožili silnou zkušenost osobního obrácení.

Početnější novokřtěnci (neofyté), katechumeni a ti, kteří se k víře vracejí, a jejich méně obvyklé životní cesty, jsou tak viditelnou tváří nového typu více svědecké (vyznavačské, *attestataire*) náboženské praxe.[4]

---

[1] Viz Nicejsko-cařihradské vyznání víry

[2] Nejčastěji uváděné náboženství u osob ve věku 18–59 let (29 %). Avšak pouze 15 % z těchto 29 % osob ve věku 18–59 let, které se označují za katolíky, uvádí, že se modlí každý týden. Pokud považujeme modlitbu za první formu náboženské praxe, jsme ve Francii druhým nejvíce praktikovaným náboženstvím.

[3] Citát Jérôma Fourqueta. Je francouzským sociologem veřejného mínění, esejistou a politickým analytikem. Od roku 2011 je ředitelem oddělení „Opinion et stratégies d'entreprise“ [Názory a podnikové strategie] Francouzského institutu pro výzkum veřejného mínění (IFOP).

[4] K tomuto tématu „svědeckého (vyznavačského) křesťana“ viz Jean-Pierre DENIS, *Un catholique s'est échappé*, Cerf, 2019

EKLESIOLOGICKÉ ASPEKTY

Církev, která je v Besançonu, následuje Krista a chce se nechat inspirovat Duchem Svatým poté, co se během své synody v roce 2017 odvážila nového impulzu. Naše diecéze s důvěrou staví na Božím slově, na svátostech a na dlouhé živé tradici.

Na naléhavou Kristovu výzvu hlásat evangelium všem národům[5] církev, „svým způsobem [...] znamení a nástroj" spásy,[6] putuje, aby svědčila o radosti evangelia, žila všeobecné bratrství a chválila našeho Pána za naši zemi (svět, stvoření).[7]

Církev nám dává prostředky k tomu, abychom stále rozvíjeli svůj křesťanský život, a zve každého, aby se podílel na třech Kristových křestních úkolech (*tria munera*): **kněžském, prorockém a královském**.[8]

- **Účast na všeobecném kněžství věřících a na bohoslužbě,** zejména prostřednictvím svátostného života a svatosti našeho života: **SLAVIT** (*Lumen gentium*, 34)
- **Účast na Kristově prorockém úřadu** prostřednictvím svědectví a evangelizace: **HLÁSAT** (*Lumen gentium*, 35)
- **Účast na královské funkci,** včetně funkce vedení (správy): **SLOUŽIT** (*Lumen gentium*, 36)

Tato *tria munera* vyjadřují a podněcují víru komunit v Ježíše Krista. Tím, že je žijeme, Kristus svou milostí vstupuje do našeho života.[9] Každé společenství bude mít užitek z toho, když bude znovu promýšlet, jak jsou v něm uskutečňovány skutečnosti, jako je bratrství nebo formace, jak se podílejí na jeho růstu a umožňují, aby se v něm rodili **učedníci-misionáři**.[10]

FARNOST

Z **církevního hlediska** je farnost **buňkou církve**, která umožňuje Božímu lidu žít Kristovo evangelium v blízkosti prostřednictvím bratrského života, hlásání víry a slavení svátostí. Farnost je místem,[11] kde mohou být všichni věřící shromážděni slavením eucharistie. V tomto smyslu se připojujeme k papeži Františkovi, který píše, že: „Farnost je církevní přítomností na území, místem naslouchání Slovu, růstu křesťanského života, dialogu, hlásání, velkorysé lásky, adorace a slavení."[12]

Skutečnost farnosti můžeme rozpoznat v „části Pánova stáda", o níž hovoří Druhý vatikánský koncil v *Lumen gentium*[13] a kterou biskup svěřuje knězi, aby ji posvěcoval a vedl.

Z **hlediska kanonického práva** je katolická farnost ustavena podle kánonů 515 a 519, které odrážejí obecnou organizaci církve.

- **Kán. 515 § 1:** „Farnost je určité společenství věřících, trvale zřízené v partikulární církvi, jehož pastorační péče je svěřena faráři jako vlastnímu pastýři pod autoritou diecézního biskupa."
- **Kán. 519:** „Farář je vlastním pastýřem jemu svěřené farnosti; pod autoritou diecézního biskupa, jehož Kristovu službu je povolán sdílet, vykonává pastorační péči o jemu svěřenou komunitu, aby pro

---

[5] Mk 16,15: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu stvoření."

[6] *Lumen gentium* 1: „Církev je v Kristu jakoby svátost neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidského pokolení..."

[7] *Evangelii gaudium*, *Fratelli tutti* a *Laudato si'* jsou tři hlavní texty papeže Františka – dvě encykliky a jedna apoštolská exhortace.

[8] „Nyní jsi pokřtěn; všemohoucí Bůh, Otec našeho Pána Ježíše Krista, tě osvobodil od hříchu, znovu tě zrodil z vody a Ducha Svatého. Od nynějška patříš k jeho lidu, jsi údem Kristova těla a podílíš se na jeho důstojnosti kněze, proroka a krále. Bůh tě označuje olejem spásy, abys zůstal v Kristu pro život věčný." (*Rituál křtu*.)

[9] Kán. 204 § 1: „Kristovi věřící jsou ti, kteří byli křtem přivtěleni ke Kristu, ustanoveni jako Boží lid a z tohoto důvodu se svým způsobem podílejí na Kristově kněžském, prorockém a královském úřadu a jsou povoláni, aby každý podle svého postavení vykonávali poslání, které Bůh svěřil církvi, aby je uskutečňovala ve světě."

[10] V listopadu 2014 papež ve svém poselství francouzským seminaristům shromážděným v Lurdech povzbuzoval budoucí kněze: „Všechno, co během své formace děláte, má jediný cíl: stát se pokornými učedníky-misionáři, kteří budou získávat učedníky. Upřednostňování těch nejvzdálenějších je odpovědí na výzvu Zmrtvýchvstalého, který vás předchází a očekává v Galileji národů. Když vycházíme na periferie, dotýkáme se také středu."

[11] „Pojem místa již nelze chápat pouze v zeměpisných kategoriích" (§ 111 Závěrečného dokumentu Synody 2021–2024). Nathalie Becquart v květnovém čísle *Nouvelle Revue Théologique* z roku 2025 dodává: „Nyní zahrnuje také příslušnost k sítím vztahů a ke kulturám s dynamičtějšími a pružnějšími kořeny."

[12] *Evangelii gaudium*, č. 28.

[13] *Lumen gentium*, 28: „Když kněží pod autoritou biskupa posvěcují a vedou část Pánova stáda, která jim byla svěřena, činí na místě, kde jsou, viditelnou všeobecnou církev a účinně přispívají k budování celého Kristova těla (srov. Ef 4,12)."

ni plnil úkoly učit, posvěcovat a řídit za případné spolupráce jiných kněží nebo jáhnů a s pomocí, kterou podle práva poskytují laici.“

Tyto kánony definují ideální způsob fungování, který je relativizován (doplňován, modifikován) kánony 517 § 1 a § 2, jež otevírají možnosti výjimečných řešení.

SYNODÁLNÍ CÍRKEV

„Synodalita se musí vyjadřovat v obvyklém způsobu života a činnosti církve. Tento způsob života a činnosti se uskutečňuje skrze společné naslouchání Slovu a slavení eucharistie, skrze bratrství společenství a sdílenou odpovědnost a skrze účast celého Božího lidu na různých úrovních a při rozlišení různých služeb a rolí na životě a poslání církve.“[14]

V rámci farností nebo diecéze je synodalita vyjádřením samotné přirozenosti církve. Žije se tím, že putujeme společně a scházíme se jako shromáždění Božího lidu, svolané Pánem Ježíšem v síle Ducha Svatého, aby hlásalo evangelium.

II. ZJIŠTĚNÍ PO 13 SETKÁNÍCH V DĚKANÁTECH V LEDNU–ÚNORU 2025

Statistika

Několik statistických údajů o životě naší diecéze mezi lety 2000 a 2023 je významných.

Pokud jde o počet některých pastoračních aktérů:

- počet aktivních kněží mladších 75 let klesl ze 142 na 59 (téměř třetina);
- počet jáhnů vzrostl ze 16 na 33 (více než dvojnásobek);
- počet pastoračních delegátů (*délégués pastoraux*) vzrostl ze 13 na 43 (více než trojnásobek).

Pokud jde o počet svátostných úkonů ve stejném období:

- počet křtů a biřmování se snížil na polovinu;
- počet prvních svatých přijímání a sňatků se snížil na třetinu;
- počet vyznání víry se snížil na čtvrtinu;
- počet katolických pohřbů zůstává stabilní.[15]

Oživení

Katechumeni jsou díky svému nadšení a hledání, stejně jako rostoucí počet dospělých a dospívajících biřmovanců, lidí vracejících se k víře a předkatechumenů, **zjevně oživující silou pro církev**. Radujeme se z toho. Vyzývají nás, abychom promýšleli jejich přijetí a začlenění do farního společenství. Jejich nové způsoby prožívání víry nás stavějí před otázku kvality našeho přijetí a prostředků, které využíváme k **doprovázení jejich růstu ve víře a v křesťanském životě**.

Každý z nás, ať už má jakoukoli historii a jakoukoli cestu víry, je povolán růst tím, že žije lidské a duchovní zkušenosti, které posilují jeho křesťanský život. Farnosti budou dbát na to, aby nabízely cesty formace a doprovázení přizpůsobené každému člověku.

Blízkost

V naší společnosti, která ztrácí svou identitu, je v našich děkanátech návrat k „místnímu“ (*local*) často představován jako vhodné řešení k obnovení určitého společenství. Při zohlednění současné skutečnosti naší diecézní církve je **„blízkost lidí navzájem a také Kristova blízkost všem výzvou, kterou chceme přijmout s přesvědčením, v radosti a naději“**.

Doba, kdy farář vesnice žil v blízkém vztahu se všemi svými ovečkami, je minulostí.[16] Tato odpovědnost za blízkost nyní náleží křesťanům – učedníkům-misionářům, schopným vycházet na všechny „periferie

[14] Mezinárodní teologická komise, *Synodalita v životě a poslání církve*, 2018, 70a.

[15] Viz prezentace Diecézní pastorační rady (CPD) představená v děkanátech.

[16] „Krásný je úryvek, který vypráví, jak se pastýř vrátí a zjistí, že mu chybí jedna z jeho 99 ovcí, a jde ji hledat. My však máme jednu jedinou a 99 nám chybí! Je snazší zůstat doma s naší jedinou ovcí, kartáčovat ji a hladit, ale Pán chce, abychom my kněží i všichni křesťané byli pastýři, a ne kartáčovači ovcí!“ (Papež František, Církevní kongres římských křesťanů, 17. června 2013.)

existence“ a přijímat ty, kteří klepou na dveře církve. **Blízkost je odpovědností všech katolíků na základě jejich křtu.**

Zeměpisná blízkost nedělní mše se v posledních letech rychle proměnila. **„Malá bratrská společenství“** (*petites communautés fraternelles*) podle dekretu č. 1 naší diecézní synody, hnutí a služby blízkosti (*services de proximité*) se stávají **církví blízkosti**.[17]

Církev, která vychází, tvoří pokřtění, kteří jsou posláni doprostřed světa, do světa, aby až do krajnosti svědčili o Boží lásce. Odvažují se setkávat.[18] Každý se pak nechává proměňovat. Všichni ti mnozí, kteří s pokorou hlásají, slouží nebo slaví Krista ve světě – ve své rodině, v práci, ve sdruženích, v nemocnicích, ve věznicích, ve školských zařízeních, na ulicích atd. – zakoušejí, že sdílené setkání je zdrojem životní síly pro všechny. „Kde je láska, tam je Bůh.“[19]

Čtěte článek na webových stránkách diecéze.

III. NOVÉ FARNOSTI experiment od září 2025 do srpna 2026

Následující prvky obecně popisují organizaci nových farností. Jsou výsledkem práce přibližně třiceti přispěvatelů – členů Biskupské rady, členů předsednictva Kněžské rady, členů předsednictva Diecézní pastorační rady – a mnoha dalších, kteří text připomínkovali.

Pastorační rok 2025–2026 umožní v níže uvedeném rámci **experimentovat s odlišnými způsoby jednání**. Plody těchto zpětných vazeb (podnětů, zkušeností) umožní upravit a dokončit náš diecézní projekt v roce 2026.

Připomeňme, že územní reforma zjednoduší naši organizaci, ale sama o sobě není cílem. Je určena k tomu, aby umožnila **obnovenou evangelizaci**. To, co hledáme, je osobní obrácení katolíků a **pastorační a komunitní obrácení farností**.

Děkanátům a novým farnostem bude nabídnuto **diecézní nebo externí doprovázení**, aby podporovalo a posilovalo pastorační obrácení komunit i územní a administrativní reformu.

NAŠE DIECÉZNÍ CÍRKEV

Od roku 1997 tvoří diecézi Besançon **13 děkanátů**, které sdružují **67 farností**, rozdělených do **3 biskupských oblastí**: Haute-Saône, Besançon a okolí, Doubs.

> **PŘIPRAVUJE SE:** Jednotlivé „listy“ (*fiches*) upřesní pojmy, struktury a různé způsoby jejich uskutečňování. Tento symbol vám umožní je identifikovat.

V letech 2025–2026 směřujeme k diecézní církvi tvořené pravděpodobně **13 farnostmi** (srov. MAPA), z nichž každá bude tvořena **misijními sektory** (*secteurs missionnaires*) a množstvím „bratrských společenství“ (*communautés fraternelles*) – viz dekret č. 1 synody.

DĚKANÁTY

Otázka existence a počtu děkanátů zůstává předmětem dalšího promýšlení během roku 2025–2026.

> **POZNÁMKA:** Provizorní mapa diecéze pro rok 2025–2026 se **7 novými farnostmi a 6 děkanáty** bude zveřejněna ve verzi projektu určené široké veřejnosti, která bude vydána a široce distribuována od začátku školního/pastoračního roku 2025.

NOVÁ MISIJNÍ FARNOST

1. Představení farnosti

Pastorační odpovědnost (hlásat, slavit, sloužit) zahrnuje také ekonomickou oblast (účetnictví, správu, hospodaření s finančními prostředky) a administrativní oblast (matriky, pečetě/razítka atd.).

Vedení (správa, governance) farnosti je synodální.

---

[17] V roce 2026 může být vydán samostatný materiál „Co je blízkost?“, který tomuto pojmu poskytne přesnější obsah.

[18] *Evangelii gaudium*, č. 23: „Věrná vzoru Mistra je dnes pro církev životně důležité vyjít, aby hlásala evangelium všem, na všech místech, při všech příležitostech, bez váhání, odporu a strachu.“

[19] Hymnus Zeleného čtvrtku.

- ***Farář*** je vlastním pastýřem farnosti.
- ***Farní spolupracovník*** nebo farní spolupracovníci (*coopérateur paroissial*)[20] jsou jmenováni a vysláni biskupem. Pracují v úzké spolupráci s farářem.
- ***Pastorační koordinační tým*** (ECP – Équipe de Coordination Pastorale)[21] vypracovává pastorační projekt, pečuje o misijní sektory a podporuje vznik a životaschopnost bratrských společenství.
    - Tvoří jej **8 až 20 členů**, pokud možno mladších 75 let:
        - farář (nebo faráři, jsou-li kněží jmenováni společně jako *curés in solidum*[22]);
        - jeden nebo více farních vikářů;
        - farní spolupracovník (*coopérateur paroissial*) nebo farní spolupracovníci;
        - jáhen – jeho účast je žádoucí alespoň na určité období;
        - další laičtí věřící, členové ECP povolaní farářem, pokud možno pocházející z různých misijních sektorů: územních, z „třetích míst“ nebo z pastoračních evangelizačních projektů.
    - Členové ECP dostávají na stanovenou dobu **pověřovací list (*une lettre de mission*)** k výkonu podílu na pastorační odpovědnosti faráře.
    - ECP se pravidelně schází: **jednou měsíčně**.
    - **Předsednictvo (kancelář, bureau) ECP** dává impulzy, koordinuje a připravuje setkání ECP.
        - Tvoří jej nejvýše **3 až 6 osob**:
            - farář nebo faráři;
            - farní spolupracovník nebo spolupracovníci – jsou členy z titulu své funkce;
            - farní vikáři se mohou stát jeho členy;
            - v případě potřeby další člen ECP.
        - Předsednictvo se obvykle schází **jednou týdně**.
- **Celý Boží lid, zaměřený na poslání, je v pravidelném spojení s ECP.** Vzájemně si naslouchají a vyjadřují se, informují se a rozlišují, vedou dialog s cílem dosáhnout konsenzu.
  Proto je žádoucí počítat:
    - se **shromážděním farníků**, které se koná nejméně jednou ročně, **A/NEBO**
    - s **pastorační radou farnosti**, která se schází dvakrát nebo třikrát ročně. Tito muži a ženy různého věku a s různými schopnostmi pocházejí pokud možno z každého misijního sektoru, z řad vedoucích farních služeb (*services paroissiaux*) a z „třetích míst“[23] (například: zařízení katolického školství, poutního místa, řeholní komunity, diecézního domu atd.).
- **Ekonomické záležitosti farnosti** nadále spravuje farář, kterému pomáhá **ekonomická rada farnosti** (*Conseil Paroissial aux Affaires Economiques*, CPAE).[24]
    - Farář jmenuje nejméně jednoho pokladníka a jeho zástupce, jednoho účetního a jeho zástupce.
    - Stanovy CPAE zůstávají celkově nezměněny, zejména pokud jde o složení rady (5 až 10 členů), její úlohu a způsob fungování.
    - Následující body budou předmětem úprav ze strany ekonomického úseku biskupství:
        - kompetence členů CPAE – potřeba klíčových kompetencí v oblasti řízení a/nebo účetnictví a nemovitého majetku;
        - povinná účast pokladníka a/nebo účetního v radě;
        - limity výdajů ve farnosti budou upraveny;
        - způsoby bankovního hospodaření farnosti – snížení počtu účtů a termínovaných vkladů, způsob spolupráce s bankou.

Farnost je běžným místem uskutečňování pastoračních a evangelizačních nabídek, které každému křesťanovi umožňují růst směrem k životu učedníka-misionáře:

- uvádění do křesťanského života, zejména při žádostech o svátosti křtu, biřmování a manželství;

[20] Samostatný materiál, který upřesní poslání farního spolupracovníka nebo spolupracovníků, bude zpracován diecézním doprovázejícím týmem.

[21] Nejpozději v září 2026 bude vydán samostatný materiál o ECP a jeho předsednictvu. Upřesní poslání týmu, podmínky výkonu jeho poslání, kritéria povolávání, doprovázení, formaci, vytváření pastoračních projektů atd.

[22] *Curé in solidum*: výraz používaný v kanonickém právu, který znamená, že pastorační péče o jednu nebo více farností může být svěřena společně několika kněžím.

[23] Číslo poznámky je v originále spojeno s uvedením způsobu složení a zastoupení v pastorační radě.

[24] Revize stanov CPAE bude zveřejněna v samostatném materiálu v září 2026.

- pastorace mládeže a povolání;
- katechetické středisko (kancelář katecheze);
- specifické evangelizační iniciativy;
- formace;
- příprava specifických liturgických období;
- celková komunikace – web, farní časopis, newsletter atd.;
- ekumenismus, mezináboženský dialog, kolektivy (skupiny) pro migranty, vězeňská nebo nemocniční kaplanství, hnutí, ekologie atd.

Na úrovni farnosti Pastorační koordinační tým identifikuje **hlavní kostel nebo hlavní kostely** (*église(s) phare(s)*), které zůstávají pro komunitu jasným nedělním orientačním bodem (srov. synoda 2019).

Právě na úrovni farnosti se rovněž promýšlejí a uskutečňují **některé administrativní a ekonomické skutečnosti**:

- farní sekretariát a komunikace, včetně využívání aplikace ENORIA pro správu farnosti a komunikaci;
- provozní výdaje, část finančních prostředků (pokladny), účetnictví, správa nemovitého majetku.

Farní notářství a matriky (*registres de catholicité*)[25]

- Uzavřené matriky bývalých farností budou převedeny do centrálního sídla nové farnosti, kde budou uchovávány.
- Misijní sektory mohou ponechat u sebe otevřené matriky odpovídající bývalým farnostem, ale po jejich zaplnění budou uloženy v sídle nové farnosti.
- Druhopis zápisů vyhotovených na formulářích v misijních sektorech bude po uplynutí roku předán centrálnímu sídlu nové farnosti, aby byl zpracován a spolu se zápisy celé farnosti odeslán kancléřství.
- Městské misijní sektory s vysokým počtem obyvatel mohou mít druhé, třetí atd. matriky, jejich počet však musí být pokud možno omezen a kancléřství o nich musí být informováno.
- Pro celou farnost bude používán pouze jeden vzor pečeti (razítka). Ten musí jasně uvádět název farnosti, název diecéze a musí být červené barvy.
- Notáři misijních sektorů budou oprávněni vykonávat svou službu na celém území nové farnosti.
- V probíhajících matrikách bude od 1. září 2025 do 31. prosince 2025 u děkanátů, které se stávají novými farnostmi, do zápisu uváděn pouze název nové farnosti a název misijního sektoru – prozatím název bývalé farnosti – a nesmí být opomenut název obce, kde se slavení uskutečnilo.

Doplněno podle Projet nouvelles paroisses:

UZAVŘENÉ MATRIKY bývalých farností budou přeneseny do **centrálního sídla nové farnosti**, kde budou uchovávány.

Misijní sektory si budou moci ponechat **otevřené matriky** odpovídající bývalým farnostem, ale po jejich zaplnění budou předány do sídla nové farnosti.

DRUHOPISY zápisů vyhotovených na formulářích v misijních sektorech budou po skončení roku předány do centrálního sídla nové farnosti, aby byly zpracovány a spolu se zápisy z celé farnosti odeslány kancléřství.

Městské misijní sektory s vysokým počtem obyvatel budou moci mít druhou, třetí atd. matriku (*registres bis, ter…*), jejich počet však bude třeba pokud možno omezit a informovat o nich kancléřství.

Pro celou farnost bude používán **JEDEN JEDINÝ VZOR RAZÍTKA**: musí jasně uvádět název farnosti, název diecéze a musí být červené barvy.

NOTÁŘI misijních sektorů budou oprávněni vykonávat svou funkci na celém území nové farnosti.

U vikariátů, které se staly novými farnostmi, bude v **dosud vedených matrikách** v období **od 1. září 2025 do 31. prosince 2025** třeba uvádět v zápisu pouze název nové farnosti a název misijního sektoru (prozatím název bývalé farnosti), aniž by se zapomnělo na název obce, kde se slavnost (bohoslužba) uskutečnila.

U vikariátů, které se stanou farnostmi až v **září 2026**, není třeba před tímto datem provádět žádné změny.

[25] Správa matrik bude předmětem samostatného materiálu.

2. Představení misijního sektoru

Misijní sektor (*secteur missionnaire*) je:

- buď spojen s určitou zeměpisnou oblastí a odpovídá pak „bývalým farnostem“ nebo skupinám „bývalých farností“;
- nebo představuje „třetí místo“ (*lieu tiers*), například:
    - zařízení katolického školství,
    - poutní místo,
    - řeholní komunitu,
    - diecézní dům atd.;
- nebo je spojen s určitým pastoračním projektem evangelizace.

Bratrská společenství prostupují (zavlažují, oživují – *irriguent*) misijní sektor.

V rámci misijních sektorů se nadále uskutečňují všechny **následující aktivity a skupiny**, pokud je to stále možné a vhodné:

- příprava liturgie (mší, nedělních bohoslužeb slova,[26] společného udělování svátostí nemocných, kajících bohoslužeb);
- kaplanství v domovech pro seniory a nemocnicích;
- setkávání místních návštěvníků nemocných atd.;
- setkávání dětí při katechezi;
- kontakt se zájemci o církevní služby (úmysly na mše, žádosti o svátosti atd.);
- vybírání příspěvků věřících (sbírek) a ukládání do banky, mešních stipendií a příspěvků na diecézi;
- zastupování farnosti při běžné správě budov a ve vztahu se starosty;
- některé běžné úkony týkající se církevního statusu (*actes de catholicité*).

3. Představení bratrského společenství

Křesťané farnosti se podle možností shromažďují v **bratrských společenstvích**,[27] která se snaží žít: službu a lásku, modlitební život, sdílení Božího slova, svědectví víry, čas určený formaci. Každý zde může svěřovat své radosti i bolesti a žít tak, jako první křesťanská společenství, jako **učedník-misionář**. [28]

Bratrské společenství je místem života víry. **Právě zde se zakouší život bratří a sester v Kristu, kteří jsou stále připraveni přijímat ty, kdo se k víře vracejí, katechumeny, lidi žádající o uzavření manželství nebo o křest atd.**

Již existující týmy nebo skupiny (modlitební skupina, pohřební tým, liturgický tým, tým návštěvníků nemocných atd.) jsou rovněž **bratrskými společenstvími**.

Bratrská společenství jsou tvořena **5 až 15 lidmi**, často se setkávají a jsou povolána k tomu, aby se otevírala a dále rozrůstala (šířila, „rozsévala“ – *essaimer*). Ve farnosti se setkávají, aby společně s celým shromážděním slavila nedělní eucharistii a svátosti, které potřebují.

Jsou znamením nových časů: „Milujte se navzájem, jako jsem já miloval vás. I vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ *(Jan 13,34–35)*

---

[26] Viz referenční text diecéze Besançon z roku 2015: *Directoire diocésain pour les célébrations dominicales de la Parole* [Diecézní direktář pro nedělní bohoslužby slova] a Instrukce *Pastorační obrácení farní komunity ve službě evangelizačnímu poslání církve*, č. 98, 1°, dokument Kongregace pro klérus z 27. června 2020: „Slavení bohoslužby slova v neděli a o zasvěcených svátcích, když je ‚pro nedostatek posvěceného služebníka nebo z jiné závažné příčiny účast na eucharistickém slavení nemožná‘. Jde o výjimečnou možnost, k níž se přistupuje pouze tehdy, existuje-li skutečná nemožnost, a s péčí o to, aby tyto liturgie byly svěřeny jáhnům, pokud jsou přítomni.“

[27] Synodní dekret č. 1 (říjen 2019): „Protože evangelium je pramenem naší radosti, zakořeňme v Kristu v malých, bratrských a nakažlivě živých společenstvích, která se nebojí vycházet na periferie. Žádám, aby vznikala malá společenství o 5 až 15 osobách, vycházející z vesnic a městských čtvrtí. Aby se podporovala jejich otevřenost, je žádoucí, aby se skupina nevytvářela pouze na základě vzájemné náklonnosti mezi lidmi a zůstávala otevřená novým členům. V každém týmu bude animátor, který bude ve spojení s farností dbát na vyváženost sdílení. Každý tým bude například organizovat: čas sdílení Božího slova; čas chvály nebo adorace; čas sdílení života; čas prohlubování synodálních akt, diecézních direktářů nebo textů magisteria. Bude rovněž zařazen společenský čas. Toto prohlubování ve skupině zakoření evangelium v našem životě. Hnutí, která již žijí zkušeností bratrského života, se rovněž zapojí do této dynamiky. Je žádoucí, aby se všechny týmy farnosti jednou ročně setkaly při nedělní mši. Bude to příležitost svědčit o evangeliu. Žádám ECP, aby tento dekret uskutečňovaly.“

[28] Sk 2,41–46

Jako otevření, a nikoli jako závěr, děkuji členům Diecézní pastorační rady, Kněžské rady a Biskupské rady za jejich spolupráci a za přípravu tohoto projektu.

Díky této práci se dnes můžeme společně, s důvěrou a nadějí, vydat na cestu osobního a pastoračního obrácení a územní reformy.

Všem přeji plodný čas práce *ad experimentum*.

SLAVNOST NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE, 15. ČERVNA 2025

+ Jean-Luc Bouilleret

Poznámka k překladu

U několika klíčových termínů jsem se **záměrně nesnažil o jejich definitivní přizpůsobení plzeňské terminologii**, zejména:

- **secteur missionnaire** = *misijní sektor*
- **communauté fraternelle** = *bratrské společenství*
- **coopérateur paroissial** = *farní spolupracovník*
- **services de proximité** = *služby blízkosti*
- **lieu tiers** = *třetí místo*
- **église phare** = *hlavní / orientační kostel*
- **ECP – Équipe de Coordination Pastorale** = *pastorační koordinační tým*

Navazuje na texty:

- Pastorační restrukturalizace ve Francii
- Změny ve struktuře katolických farností ve Francii (1965–2025)

Ze stránek diecéze Besançon:

- Carte du diocèse (ad experimentum 25-26) — Diocèse de Besançon
- Projet de nouvelles paroisses, ad experimentum (sept 25 - août 26) — Diocèse de Besançon
- Une démarche synodale : rappel des étapes — Diocèse de Besançon
- Lettres pastorales de Mgr Jean-Luc Bouilleret — Diocèse de Besançon
- Transformation pastorale : retour sur les assemblées de chrétiens en doyennés — Besançon
- Le Conseil Pastoral Diocésain (CPD) - explications — Diocèse de Besançon
- D'autres diocèses ont déjà entrepris la conversion pastorale — Diocèse de Besançon

Pracovní překlady některých textů z diecéze Besancon:

- Besançon 2025 - Synodální postup: přehled jednotlivých kroků | P. Josef Hurt
- Besançon - Cesta pastorační konverze - Synodální proces: přehled etap | P. Josef Hurt
- Besançon - Pastorální transformace - shromážděními křesťanů v děkanátech | P. Josef Hurt
- Besançon - pozvánka na zahájení pastoračního roku diecéze | P. Josef Hurt
- Besançon - Cesta pastorační konverze - Synodální proces: přehled etap | P. Josef Hurt

Další související texty:

- Farnost: pevná, tekutá, nebo… procesní | P. Josef Hurt
- Repères canoniques relatifs à la paroisse. Rapport à la territorialité dans un contexte français en évolution
- Gezonden om samen Kerk te vormen in onze huidige tijd. Een reflectie vanuit het model van Poitiers
- Les ministères remis sur le métier | Cairn.info
- Les communautés locales dans le diocèse de Poitiers - Témoins

DIOCÈSE DE BESANÇON

2025 / 2026

Diocèse de Besançon

13
Paroisse Saint-Colomban
Luxeuil-les-Bains

10
Paroisse de la Sainte-Hostie de Faverney
Jussey

11
Paroisse Saint-Pierre-Fourrier
Plaine de Gray

12
Doyenné Lure

9
Paroisse Notre-Dame de la Motte
Vesoul

4
Doyenné La Vallée du Doubs

8
Paroisse Sainte-Jeanne-Antide
Plateaux de Valdahon

2
Paroisse
Notre Dame du Val de l'Ognon
École-Valentin

6
Paroisse Saint-Éloi
du Haut-Doubs Horloger
Morteau

3
Doyenné Les Vallées

5
Doyenné Le Haut-Doubs forestier

7
Doyenné
Les Premiers plateaux

Jussey
Luxeuil-les-Bains
Melisey
Champagney
Lure
Vesoul
Athesans
Villersexel
Gray
Rougemont
Pays-de-Clerval
Marchaux Chaudefontaine
Baume-les-Dames
Roulans
Thise
Ecole-Valentin
BESANÇON
Saône
Bouclans
Saint-Vit
Grandfontaine
Valdahon
Epeugney
Ornans
Quingey
Morteau
Amancey
Pays-de Montbenoît
Val-d'Usiers
Levier
Pontarlier
Frasne
Mouthe

Liste des paroisses et des doyennés

2 Paroisse Notre Dame du Val de l'Ognon — École-Valentin

6 Paroisse Saint-Éloi du Haut-Doubs Horloger — Morteau

8 Paroisse Sainte-Jeanne-Antide — Plateaux de Valdahon

9 Paroisse Notre-Dame de la Motte — Vesoul

10 Paroisse de la Sainte-Hostie de Faverney — Jussey

11 Paroisse Saint-Pierre-Fourrier — Plaine de Gray

13 Paroisse Saint-Colomban — Luxeuil-les-Bains

1 Besançon
1 : Saint-Etienne
2 : Sainte Jeanne-Antide
3 : Saint Vincent-de-Paul
4 : Saint Jean-Baptiste
5 : Saint Férréol
6 : Saint François d'Assise

3 Les Vallées
1 : Pays Saint-Vitois
2 : Notre-Dame du Mont
3 : Calixte II de Quingey

4 La Vallée du Doubs
1 : Baume-les-Dames
2 : Clerval
3 : Rougemont
4 : Marchaux-Rigney
5 : Notre-Dame d'Algremont
6 : Beaupré

5 Le Haut-Doubs forestier
1 : Pays de Pontarlier
2 : Levier
3 : Frasne
4 : Val d'Usiers
5 : Montbenoît-Gilley
6 : Mouthe-Lac et Mont d'Or

7 Les Premiers plateaux
1 : Plateau de Bouclans
2 : Plateau de Saône
3 : Quatre-Monts-St Maximin
4 : Haute-Vallée de la Loue
5 : Plateau d'Amancey

12 Lure
1 : Pays de Lure
2 : Pays de Champagney
3 : Melisey
4 : Athesans-Moffans
5 : Pays de Villersexel

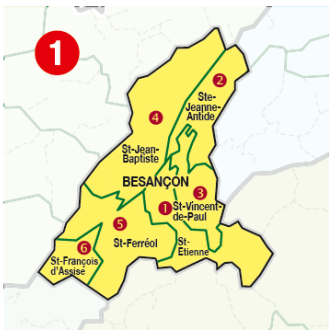
Doyennés et nouvelles Paroisses
ad experimentum
Septembre 2025-août 2026

1 Doyennés
1 Paroisses

Limite de Diocèse
Limite de doyenné
Limite de paroisse
Limite de commune

Nord
Ouest
Est
Sud

Doyenné Besançon

Juillet 2025

Diecéze Besançon – tři etapy restrukturalizace farností

Od více než 700 farností k 13 misijním farnostem

Diocèse de Besançon
Servir l'Évangile aujourd'hui

1. PŘED RESTRUKTURALIZACÍ (kolem 1990)

771 farností
36 děkanátů (v 10 pastoračních oblastech)

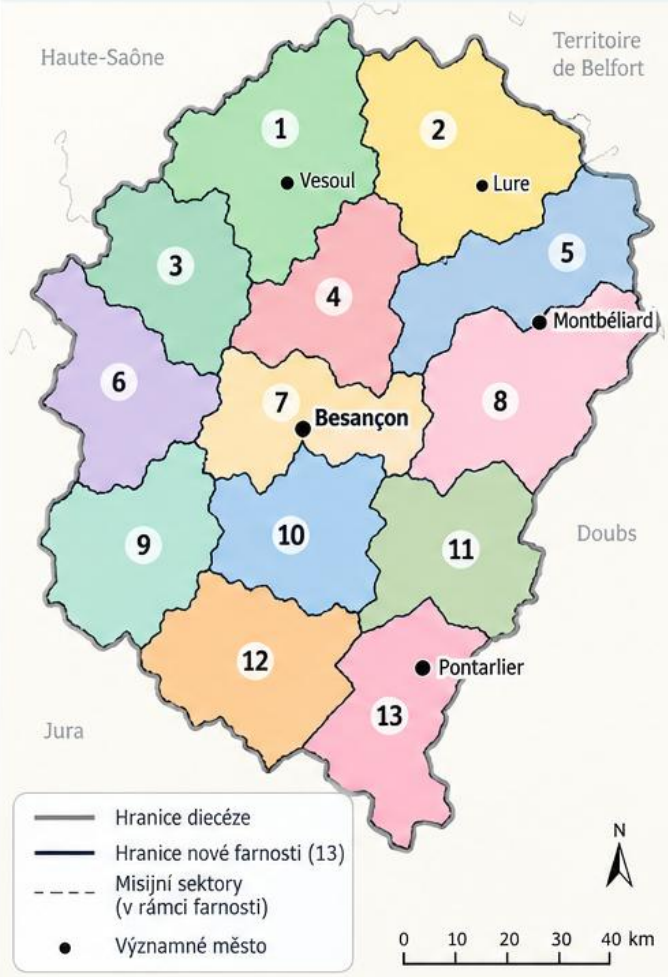
2. PO RESTRUKTURALIZACI (1997)

67 farností
13 děkanátů (ve 3 biskupských zónách)

3. SOUČASNÝ STAV (od 2025)

13 novyých farností
(s misijními sektory a místními bratrskými společenstvími)

Stejné území – nová dynamika evangelizace

„Nejde jen o struktury, ale o živé společenství v službě evangelia."

Diecéze Besançon – na cestě s lidmi, pro Krista

Église catholique en Poitou
ARCHIDIOCÈSE DE POITIERS

Arcidiecéze Poitiers – tři etapy proměny farností

Od historické sítě více než 600 farností k 28 novým farnostem

Stejné území – nová dynamika společenství a misie

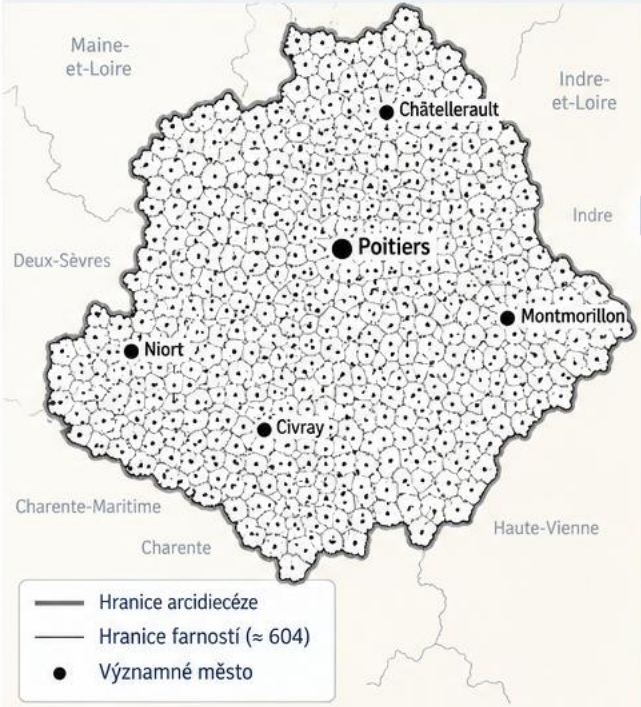
„Nejde jen o jiné hranice, ale o živá společenství, která nesou evangelium do dnešního světa.“

+ Albert Rouet
arcibiskup poitierský (1988–2008)

1. PŘED REFORMOU (do 90. let)

≈ 604 farností

Tradiční síť malých farností

2. REFORMA ALBERTA ROUETA (90. léta – 2010)

77 pastoračních celků (*relais*) a přibližně 300 místních komunit

Nový model: větší celky a živá místní společenství

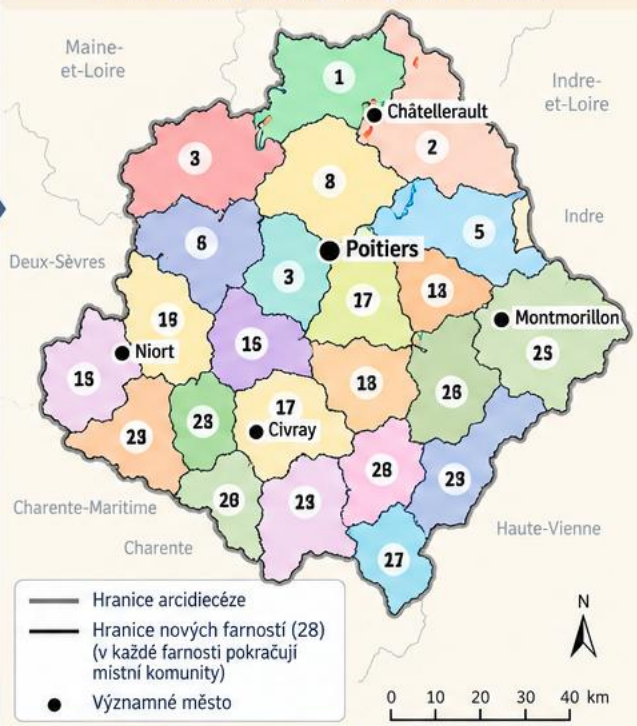
Pastorace založená na místních komunitách a sdílené odpovědnosti laiků a kněží.

3. SOUČASNÝ STAV (od 2014)

28 nových farností

Vytvořených z původních farních celků či jejich uskupení

Místní komunity pokračují v rámci nových farností

Farnost jako územní jednotka

- ≈ 604 převážně malých farností
- život farností úzce spojen s přítomností kněze
- velká územní a institucionální roztříštěnost

Větší celky a místní komunity

- 77 pastoračních celků (*relais*)
- ≈ 300 místních komunit (*communautés locales*)
- rozvoj služeb a odpovědnosti laiků
- nový ekleziologický model: církev jako společenství komunit

28 nových farností

- 28 kanonicky zřízených farností (2014)
- vytvořených z původních farních celků či jejich uskupení
- místní komunity pokračují v rámci nových farností
- důraz na misii, blízkost a společnou odpovědnost

„Místní komunity nejsou okrajem farnosti, ale jejím srdcem.“ + Albert Rouet

Arcidiecéze Poitiers – na cestě s lidmi, pro Krista, v síle Ducha.

Statistické srovnání tří diecézí

	Plzeň+	**Besançon**	**Poitiers**
Rozloha diecéze	9 661 km^2	9 732 km^2	12 989 km^2
Počet obyvatel	835 500	636 190	813 813
Katolíci – dostupný údaj / odhad	113 000	≈571 800*	≈660 600*
Pravidelně praktikující katolíci	**6 285**	**≈11 400–45 700***	**≈13 200–52 800***
Diecézní kněží v pastoraci	55	92	103
Řeholní kněží v pastoraci	30	22	5
Celkem kněží v pastoraci	**85**	**114**	**108**
Současný počet farností	**68**	**13**	**28**
Průměrná rozloha 1 farnosti	**142 km^2**	**749 km^2**	**464 km^2**
Pravidelně praktikující / 1 pastorační kněz	**74**	**≈100–401***	**≈122–489***
Pravidelně praktikující / 1 farnost	**92**	**≈877–3 515***	**≈471–1 886***

+ **Plzeňské údaje** jsou bez započtení Nepomucka a okolí

* **Francouzské údaje jsou odhady**, nikoli skutečné diecézní počty. Francie nemá obdobný registr katolíků ani celostátní diecézní statistiku nedělní účasti. Rozmezí praktikujících vychází z průzkumů náboženské praxe ve Francii: přibližně **2 % katolíků při účasti každou neděli** až kolem **8 % při alespoň měsíční účasti**. Proto je třeba tyto údaje chápat pouze jako orientační.

Ad „počty kněží“:

U Besançonu oficiální francouzská statistika rozlišuje:

124 kněží inkardinovaných → 92 skutečně činných v diecézi → 150 rezidentů → 22 řeholních

U Poitiers oficiální francouzská statistika rozlišuje:

153 inkardinovaných → 103 v činné službě → 162 rezidentů → 5 řeholních kněží